

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

Titulus XXV. De clerico percussore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

etiam clericis indistincte prohibita, *arg. c. 1. hoc tit.* laicis permessa sub distinctione, nam qui operas suas, ut cum bestiis depugnarent, locant, notantur infamia, sine depugnaverint, sive non, quod si depugnaverunt cum non locassent, non notantur, non enim qui cum bestiis depugnavit, notatur, sed qui operas suas in hoc locavit, denique ii qui virtutis ostendendæ causa hoc faciunt sine mercede non notantur, nisi in arena passi sunt se honorari corona, vel alio simili præmio; Si quis operas suas locaverit, ut feras venetur, vel ut depugnet feram, quæ regioni nocet, extra arenam non notatur, *l. 1. §. Item senatus consulto ff. de postul. c. infames §. nam ut præmissimus vers. similiter 3. quest. 7.* Quædam est saltuosa † & clamosa, quæ fit cum canibus, falconibus & accipitribus, *c. 2. hoc tit.* & ista permessa est laicis causa necessitatis pro carnibus & pellibus, & causa voluptatis, *§. fere Instit. de rer. divis. l. 1. & l. seq. ff. de acquir. rer. dom. præterquam tempore quadragesimali, jejuniorum, & aliis præcipuis festivitatis, c. quid prodest & c. seq. 86. distinct. c. licet de fer. clericis vero est illicita, c. 1. & 2. hoc tit.* etiam pauperibus, *gloss. in d. c. qui venatoribus 1. 86. distinct. per c. quorundam 34. distinct.* quia possunt alias victum quærere, *c. clericus 91. distinct. c. nunquam de consecrat. distinct. 5.* nisi jus venandi eis competat ex fundatione, *argum. clem. 1. §. porro de venatoribus de stat. monach. causa necessitatis, vel rarissime venentur causa recreationis, c. 1. in verb. has voluptates sæpius detentus hoc tit. Pan. in c. 2. hoc tit.* Quædam est venatio, quæ fit cum retibus † vel laqueis, aut piscando, & hæc licita est clericis, dummodo frequenter non insistant, *gloss. in d. c. qui venatoribus in fine 86. distinct. & Can. Pan. in c. 1. hoc tit. & ibi Can.*

Pœna clericorum qui sæpius venatione detinentur, variatur † ex qualitate clericorum, nam episcopus tribus mensibus à communione, presbyter duobus, diaconus vero ab omni officio per sententiam suspenditur, *c. 1. hoc tit.* unde Iudex potest restituere diaconum infra duos vel tres dies vel quando ei placuerit, sed non episcopum vel presbyterum, quibus certum tempus statuitur, *gloss. in clem. 1. §. penult. in verb. excommunicationis sententia de hæret. & ibi Can. c. cupientes §. caterum & ibi gloss. in verb. suspensos de elect. in 6. & Can. arg. l. certogeneri §. si toties ff. de servit. recif. præd. clerici vero constitui in minoribus, & beneficiati arbitrio episcopi, Pan. in c. 1. hoc tit. & ibi ad eum addit.*

Titulus XXV.

De clerico percussore.

SYMMARIA.

- 1 PERCVSSIO fit manu, pede, capite, cubito aut baculo, vel alio genere armorum, quæ si fiat malitiose, peccatum est mortale, si fiat causa correctionis, licita est ei, qui habet delinquentem in potestate.
- 2 EPISCOPVS laicos sub una jurisdictione existentes ob delictum potest mandare flagellari
- 3 Clericos constitutos in minoribus pro levibus etiam culpis.
- 4 Constitutos in maioribus & sacris ordinibus pro gravioribus criminibus.
- 5 Episcopo non licet aliquem clericorum suis manibus verberare, sed clericos verberat per alium clericum.

6. Præ-

- 6 Prælati inferiores possunt pro leuibus etiam culpis verberare in propria persona, vel si necessitas urgeat per alium clericum vel monachum.
- 7 Pena eorum quando debitam correctionem in verberando excedunt.
- 8 PERCVSSIO facta causa emendationis, censetur elemosyna.
- 9 PERCVSSOR malitiosus prohibetur ordinari.
- 10 Si fuerit promotus, & temerarie percutiat, suspenditur ad tempus, quod si se non emendauerit, deponitur.
- 11 Percussio spiritalis quæ fit malo & inutili sermone, est mortale peccatum.

DELINQUUNT clerici per elationem seu perurbationem percutiendo, c. dua sunt & cc. seqq. 45. distinct. Percussio fit manu, pede, capite, cubito aut baculo, vel alio genere armorum, quæ si fiat ex odio vel malitiose, peccatum est mortale, gloss. in summa & c. 1. episcopum 45. distinct. cap. 2. 3. & 4. hoc tit. si fiat causa correctionis, licita est ei qui habet delinquentem in potestate, c. cum beatus c. tua 15. dist. c. cum voluntate §. fin. de sent. excomm. c. 1. §. noli 23. quæst. unde Episcopus fit laicos sub sua jurisdictione existentes ob delictum potest mandare flagellari, non crudeliter, sed ea moderatione adhibita, quod flagella in vindictam sanguinis transire minimè videantur, c. in Archiepiscopatu de rapt. c. 2. & ibi Pan. nu. 2. hoc r. & clericos fit constitutos in minoribus ordinibus pro leuibus etiam culpis, constitutos in maioribus fit & sacris ordinibus non nisi in grauioribus criminibus, c. cum beatus 45. distinct. ut si fuerint, ebrii, & debent habere quadraginta ictus, aut triginta diebus à communionem submoveri, c. ante omnia 35. distinct. Episcopo fit non

licet aliquem clericorum suis manibus verberare, cap. non liceat 86. distinct. sed clericos verberat per alium non laicum, sed clericum, cap. illi 5. quæst. 5. c. universitatis de sent. excomm. alias tam qui verberari præcipit, quàm laicus verberans, etiam si iusta culpa tubsit, incidunt in excommunicationem, d. c. universitatis, nisi clericus sit penitus incorrigibilis, tunc etiam per laicum potest mandare eum violenter capi, ad iudicium trahi, & verberari, cap. ut fama de sent. excomm. Alii vero Prælati fit possunt pro leuibus etiam culpis verberare, ut Abbas causa regularis disciplinæ monachum in persona propria, vel si necessitas urgeat per alium clericum vel monachum; d. c. universitatis de sent. excomm. Diaz. in pract. crim. can. cap. 136. quod si Prælati debitam fit correctionem in verberando excedant, incidunt in excommunicationem, c. si quis suadente, à qua non possunt absolui nisi à summo Pontifice, & mittuntur in exilium, c. cum beatus in fin. princ. 45. dist. Pan. in c. universitatis num. 9. de sent. excomm. aut ad certum tempus ab administratione missarum suspenduntur, cap. 2. hoc tit. & si ex incauta percussione mors aut membri mutilatio interueniat, etiam si causa disciplinæ fiat, contrahitur irregularitas, c. presbyterorum de homicid. l. sed etsi quemcunque §. proponitur & l. seq. ff. ad leg. Aquil. ex sola sanguinis effusione, quæ ut plurimum in fustigatione interuenit, non contrahitur irregularitas, Diaz. in pract. crim. can. cap. 136. nu. 4. Percussio fit facta causa emendationis censetur elemosyna, quia percutiens invito præstat beneficium, & castigati consulit utilitati, c. qui emendat 45. distinct. percussor fit dolus & malitiosus prohibetur ordinari, in summa & c. 1. 45. dist. si fuerit promotus fit & non habens respectum ad suum ordinem, incaute

incautè aut temerarie percutiat, suspenditur ad tempus, c. *præterea hoc tit.* quod si se non emendaverit deponitur, c. *i. hoc tit. c. duæ sunt §. percussores 45. dist.* quia peccatum pluries iteratum, licet pluries punitum, aggravat tamen idem peccatum ultimum, Bald. in *authen. qui semel sub num. 8. & 19. C. quom. & quando iudex.* Idem in *authen. sed novo n. 6. C. de serv. fugit facit l. cui §. fin. & ibi Bart. n. 6. & 7. ff. de accusat.* Est alia percussio

11 spiritualis, † quæ fit malo & inutili sermone, ut quando prælatus indiscretus inutili sermone percutit conscientiam infirmorū, & hæc semper est mala & mortale peccatum, c. *pen. in fin. & c. fin. 45. dist.*

Titulus XXVI.

De maledicis.

SVMMARIA.

- 1 MALEDICVS est qui obloquitur de homine detrahendo.
- 2 MALEDICI pœna.
- 3 Episcopus pro convitio sibi facto neminem potest excommunicare.
- 4 Religiosorum in suis sermonibus prælatis Ecclesiarum detrahentium pœna.
- 5 BLASPHEMIA est mixti fori.
- 6 Committitur verbo & facto, ac verbo multo modo hic relatis.
- 7 Facto si projicitur lapis aut spurcicia in figuram Domini nostri Iesu Christi vel beatae virginis vel alicuius sancti.
- 8 Absolutio publica blasphemia verbalis reservatur Episcopo pœnitentia injungenda laico Episcopus cum eo non dispensat.
- 9 Clerico non imponitur pœnitentia publica, sed alia arbitraria.
- 10 Publice blasphemus quis dicatur.

11 Occulta verbalis blasphemia non est reservata Episcopo.

12 Blasphemia facta commissa à clerico vel laico punitur pœna ultrice iudici arbitraria.

PRÆTEREA est & alia percussio quæ fit lingua, in *summa & c. 1. §. ecce 46. dist. c. qui peccat. 23. quest. 4. à maledicis & blasphemis; maledicus † est qui obloquitur de homine detrahendo ei, & cum obloquitur deprimendo, c. ex merito 6. quest. 1. c. 1. hoc tit. censetur homicida, c. *summa 6. quest. 1. l. clar. lib. 5. §. hæresis n. 25.* est infamis, † & ab ecclesia fit extorris, cap. *deteriores 6. quest. 1.* Clericus de maledicto convictus in iudicio cogitur ad postulandum veniam, si noluerit degradatur, sive suspenditur, nec unquam ad officium absque satisfactione revocatur, c. *cleric. 1. & 2. 46. dist. & donec in vitio est non promovetur, cap. cleric. 3. 46. dist. qui contumeliam sive convitia Episcopo † intulerit, quæ non solum Episcopum, sed ecclesiam eius tangunt, ut si dicat eum esse simoniacum, mox depositus Curia seculari traditur, c. *si quis sacerdotum 11. quest. 1. & ibi gloss. notat tres casus in quibus statim qui traditur Curia seculari c. si quis ab Episcopo & ibi gl. 2. quest. 7. maxime si in depressionem Domini Papæ & ecclesie Romanæ proruperit, c. 1. hoc tit. & ibi gl. mag. in verb. temeritate hoc tit. & ibi Pan. num. 5. & DD. c. Guilsarius 23. quest. 4. Pro convitio sibi facto Episcopus neminem potest excommunicare, ut si obijciatur Episcopo, tu es filius rustici, c. *inter querelas 23. quest. 4.* Religiosi † in suis sermonibus Prælatis ecclesiarum detrahere non debent, alias duobus mensibus subjacent pœnis, quæ gravibus culpis eis solent infligi, super quibus absque manifesta necessitate, cum eis non potest dispensari ab eorum***